

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

8 päivänä joulukuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Yksilöiden suojele henkilötietojen käsittelyssä – Direktiivi 95/46/EY – 12 artiklan b alakohta – 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohta – Asetus (EU) 2016/679 – 17 artiklan 3 kohdan a alakohta – Internetin hakukoneen ylläpitäjä – Luonnollisen henkilön nimellä tehty haku – Väitetysti virheellisiä tietoja sisältäviin artikkeleihin johtavan linkin näyttäminen hakutulosten luettelossa – Kyseisten artikkelien kuvituksena olevien valokuvien näyttäminen pikkukuvina (thumbnails) kuvahaun tulosten luettelossa – Hakukoneen ylläpitäjälle tehty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö – Perusoikeuksien punninta – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7, 8, 11 ja 16 artikla – Hakukoneen ylläpitäjän velvoitteet ja vastuut hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön käsittelyssä – Hakutulosten luettelosta poistamista pyytävän näyttötaakka

Asiassa C-460/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 27.7.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 24.9.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

TU ja

RE

vastaan

Google LLC

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti L. Bay Larsen, jaostojen puheenjohtajat A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, P. G. Xuereb, L. S. Rossi ja D. Gratsias sekä tuomarit M. Ilešić (esittelevä tuomari), F. Biltgen, N. Piçarra, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele ja J. Passer,

julkisasiamies: G. Pitruzzella,

kirjaaja: yksikönpäällikkö D. Dittert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.1.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- TU ja RE, edustajinaan M. Siegmann ja T. Stöber, Rechtsanwälte,
 - Google LLC, edustajinaan B. Heymann, J. Spiegel ja J. Wimmers, Rechtsanwälte,
 - Kreikan hallitus, asiamiehinään S. Charitaki, A. Magrippi ja M. Tassopoulou,
 - Itävallan hallitus, asiamiehinään G. Kunnert, A. Posch ja J. Schmoll,
 - Romanian hallitus, asiamiehinään E. Gane ja L. Lițu,
 - Euroopan komissio, asiamiehinään A. Bouchagiar, F. Erlbacher, H. Kranenborg ja D. Nardi,
- kuultuaan julkisasiamiehen 7.4.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
- on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL 2016, L 119, s. 1; jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus) 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan sekä yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL 1995, L 281, s. 31) 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan, luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 7, 8, 11 ja 16 artiklan valossa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain yhtäältä TU ja RE sekä toisaalta Google LLC ja jossa TU ja RE vaativat yhtäältä poistamaan heidän nimillään tehtyjen hakujen hakutulosten luettelosta artikkelit, joissa heidät on henkilöity, ja toisaalta poistamaan kuvahaun tuloksista pikkukuvina (thumbnails) näytettävät heitä esittävät valokuvat.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 95/46

- 3 Direktiivin 95/46 1 artiklan, jonka otsikko oli ”Direktiivin tavoite”, 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Tämän direktiivin mukaisesti jäsenvaltioiden on henkilötietojen käsittelyssä turvattava yksilöille heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti heidän oikeutensa yksityisyyteen.”
- 4 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko oli ”Määritelmät”, säädettiin seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) 'henkilötiedoilla' kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä ('rekisteröity') koskevia tietoja; – –

b) 'henkilötietojen käsittelyllä' ('käsittely') kaikenlaisia sellaisia toimintoja tai toimintojen kokonaisuuksia, joita kohdistetaan henkilötietoihin joko automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai manuaalisesti, – –

– –

d) 'rekisterinpitäjällä' luonnollista tai oikeushenkilöä, julkista viranomaista, virastoa tai muuta toimielintä, joka, yksin tai yhdessä toisten kanssa, määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen ja keinot; – –

– –”

5 Mainitun direktiivin II luvun I jaksossa, jonka otsikko oli ”Tietojen laatua koskevat periaatteet”, olevassa 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että

– –

d) henkilötiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on tehtävä kaikki mahdollinen sen varmistamiseksi, että niihin tarkoituksiin nähden virheelliset tai puutteelliset tiedot, joita varten tiedot kerättiin tai joissa niitä myöhemmin käsitellään, poistetaan tai oikaistaan,

– –”

6 Saman direktiivin II luvun V jaksossa, jonka otsikko oli ”Rekisteröidyn tiedonsaantioikeus”, olevassa 12 artiklassa, jonka otsikko oli ”Tiedonsaantioikeus”, säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on taattava rekisteröidylle oikeus saada rekisterinpitäjältä

– –

b) tapauskohtaisesti, sellaiset tiedot oikaistuiksi, poistetuiksi tai suojatuiksi, joiden käsittely ei ole tämän direktiivin mukaista, erityisesti tietojen puutteellisen tai virheellisen luonteen vuoksi;

– –”

7 Direktiivin 95/46 II luvun VII jaksossa, jonka otsikko oli ”Rekisteröidyn oikeus vastustaa henkilötietojensa käsittelyä”, olevan 14 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on turvattava rekisteröidylle oikeus

a) ainakin 7 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa millä hetkellä tahansa vastustaa itseään koskevien tietojen käsittelyä tilanteeseensa liittyvien huomattavan tärkeiden ja perusteltujen syiden vuoksi, paitsi milloin kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetään. Jos vastustus on perusteltua, rekisterinpitäjä ei enää saa käsitellä kyseisiä tietoja,

– –”

Yleinen tietosuoja-asetus

8 Yleisen tietosuoja-asetuksen 94 artiklan 1 kohdan mukaisesti direktiivi 95/46 kumottiin kyseisellä asetuksella 25.5.2018 alkaen. Yleisen tietosuoja-asetuksen 99 artiklan 2 kohdan mukaan sitä sovelletaan tästä samasta ajankohdasta lähtien.

9 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 4, 39 ja 65 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Henkilötietojen käsittely olisi suunniteltava niin, että se palvelee ihmistä. Oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen; sitä on tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin. Tässä asetuksessa kunnioitetaan kaikkia perusoikeuksia ja otetaan huomioon perusoikeuskirjassa tunnustetut vapaudet ja periaatteet sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina perussopimuksissa, erityisesti jokaisen oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan, oikeus henkilötietojen suojaan, ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, elinkeinovapaus, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä oikeus kulttuuriseen, uskonnolliseen ja kielelliseen monimuotoisuuteen.

– –

(39) – – Olisi toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet, jotta varmistetaan, että virheelliset henkilötiedot oikaistaan tai poistetaan. – –

– –

(65) Luonnollisella henkilöllä olisi oltava oikeus saada häntä koskevat virheelliset henkilötiedot oikaistuksi ja oikeus ’tulla unohdetuksi’, jos tietojen säilyttäminen rikkoo tätä asetusta tai rekisterinpitäjään sovellettavaa unionin oikeutta tai jäsenvaltion lainsäädäntöä. – – Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tulisi kuitenkin olla lainmukaista, jos se on tarpeen sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi – –”

10 Mainitun asetuksen I luvussa, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, olevassa 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1) ’henkilötiedoilla’ kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön, jäljempänä ’rekisteröity’, liittyviä tietoja; – –

2) ’käsittelyllä’ toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti – –

– –

7) 'rekisterinpitäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot; – –

– –”

11 Saman asetuksen II luvussa, jonka otsikko on ”Periaatteet”, olevassa 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Henkilötietojen suhteen on noudatettava seuraavia vaatimuksia:

– –

d) niiden on oltava täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on toteutettava kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden virheelliset henkilötiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä ('täsmällisyys')

– –

2. Rekisterinpitäjä vastaa siitä, ja sen on pystyttävä osoittamaan se, että 1 kohtaa on noudatettu ('osoitusvelvollisuus’).”

12 Yleisen tietosuojasetuksen III luvun 3 jaksoon, jonka otsikko on ”Tietojen oikaiseminen ja poistaminen”, sisältyvät muun muassa kyseisen asetuksen 16 ja 17 artikla.

13 Kyseisen asetuksen 16 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tietojen oikaisemiseen”, säädetään seuraavaa:

”Rekisteröidyllä on oikeus siihen, että rekisterinpitäjä oikaisee ilman aiheutonta viivytystä rekisteröityä koskevat virheelliset henkilötiedot. Ottaen huomioon tarkoitukset, joihin tietoja käsiteltiin, rekisteröidyllä on oikeus saada puutteelliset henkilötiedot täydennettyä, muun muassa toimittamalla lisäselvitys.”

14 Mainitun asetuksen 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tietojen poistamiseen ('oikeus tulla unohdetuksi')”, säädetään seuraavaa:

”1. Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjä poistamaan rekisteröityä koskevat henkilötiedot ilman aiheutonta viivytystä, ja rekisterinpitäjällä on velvollisuus poistaa henkilötiedot ilman aiheutonta viivytystä, edellyttäen että jokin seuraavista perusteista täyttyy:

a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin;

b) rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta;

c) rekisteröity vastustaa käsittelyä 21 artiklan 1 kohdan nojalla eikä käsittelylle ole olemassa ensisijaista perusteltua syytä tai rekisteröity vastustaa käsittelyä 21 artiklan 2 kohdan nojalla;

- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti;
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;
- f) henkilötiedot on kerätty 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen yhteydessä.

2. Jos rekisterinpitäjä on julkistanut henkilötiedot ja sillä on 1 kohdan mukaisesti velvollisuus poistaa tiedot, sen on käytettävissä oleva teknologia ja toteuttamiskustannukset huomioon ottaen toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, muun muassa tekniset toimet, ilmoittaakseen henkilötietoja käsitteleville rekisterinpitäjille, että rekisteröity on pyytänyt kyseisiä rekisterinpitäjiä poistamaan näihin henkilötietoihin liittyvät linkit tai näiden henkilötietojen jäljennökset tai kopiot.

3. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta siltä osin kuin käsittely on tarpeen

- a) sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi;

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 15 TU on hallintoneuvoston jäsen ja ainoa osakkeenomistaja sijoitusyhtiössä sekä johtaja tytäryhtiössä, ja kyseiset kaksi yhtiötä muodostavat yhdessä muiden yhtiöiden kanssa konsernin. Hän on myös ainoa yhtiömies kolmannessa yhtiössä, joka on ainoa yhtiömies neljännessä yhtiössä, joka omistaa puolestaan 60 prosenttia viidennen yhtiön osuuksista.
- 16 RE oli TU:n avopuoliso ja toukokuuhun 2015 asti prokuristi tässä neljännessä yhtiössä.
- 17 Verkkosivustolla www.g-net.net (jäljempänä g-net-sivusto) julkaistiin 27.4.2015, 4.6.2015 ja 16.6.2015 kolme artikkelia, joissa käsiteltiin kriittisesti edellä 15 kohdassa tarkoitettujen viidennen yhtiön ja konsernin toteuttamaa sijoitusmallia. Lisäksi 4.6.2015 julkaistun artikkelin kuvituksena oli kolme TU:ta esittävää valokuvaa, joissa tämä ajoi luksusautoa, oli helikopterissa ja lentokoneen edessä, sekä valokuva, joka esitti RE:tä avoautossa.
- 18 G-net-sivuston ylläpitäjä on julkaisutietojen (”impressum”) mukaan G-LLC, jonka kotipaikka on New York (Yhdysvallat). G-LLC:n tavoitteena on sen oman ilmoituksen mukaan ”aktiivisen valistamisen ja pysyvän läpinäkyvyyden avulla kestävästi myötävaikuttaa petosten ehkäisemiseen taloudessa ja yhteiskunnassa”. G-LLC:n liiketoimintamallia on tarkasteltu kriittisesti erilaisissa julkaisuissa ja sitä on syytetty muun muassa yritysten ”kiristämisestä” siten, että se julkaisee niistä ensin kielteisiä kertomuksia, minkä jälkeen se tarjoutuu rahasummaa vastaan poistamaan kyseiset kertomukset tai estämään sellaisten julkaisemisen.
- 19 Google näytti hakutulosten luettelossa 4.6.2015 ja 16.6.2015 julkaistut artikkelit, kun sen hakukoneeseen syötettiin pääasian valittajien etu- ja sukunimet – sekä erikseen että tiettyjen yhtiöiden nimien yhteydessä –, ja 27.4.2015 julkaistun artikkelin, kun käytettiin tiettyjen yhtiöiden nimiä, ja ohjasi kyseisiin artikkeleihin linkin välityksellä. Lisäksi Google näytti kyseisellä hakukoneella tehdyn kuvahaun hakutulosten luettelossa pikkukuvina pääasian valittajia esittävät

valokuvat, jotka sisältyivät 4.6.2015 julkaistuun artikkeliin. Kyseisten valokuvien näyttäminen päättyi viimeistään syyskuussa 2017. Artikkelit eivät puolestaan ole olleet enää saatavilla g-net-sivustolla viimeistään 28.6.2018 alkaen.

- 20 Pääasian valittajat vaativat Googlea sen hakukoneella toteutetun henkilötietojen käsittelyn rekisterinpitäjän ominaisuudessa yhtäältä poistamaan hakutulosten luettelosta linkit pääasiassa kyseessä oleviin artikkeleihin sillä perusteella, että ne sisältävät heidän mukaansa virheellisiä väittämiä ja kunniaa loukkaavia mielipiteitä, ja toisaalta poistamaan pikkukuvat hakutulosten luettelosta. He väittivät myös, että G-LLC on ”kiristänyt” heitä.
- 21 Google kieltäytyi hyväksymästä tätä pyyntöä viitaten pääasiassa kyseessä olevien artikkelien ja valokuvien ammatilliseen asiayhteyteen ja vedoten tietämättömyyteensä kyseisten artikkelien sisältämien tietojen väitetystä virheellisyydestä.
- 22 Pääasian valittajat nostivat vuonna 2015 Landgericht Kölnissä (Kölnin alueellinen alioikeus, Saksa) kanteen, jossa vaadittiin, että Google velvoitetaan poistamaan hakutulosten luettelostaan pääasiassa kyseessä oleviin artikkeleihin johtavat linkit ja lopettamaan heitä esittävien valokuvien näyttäminen pikkukuvina. Kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen 22.11.2017 antamallaan tuomiolla.
- 23 Pääasian valittajat valittivat kyseisestä tuomiosta Oberlandesgericht Kölniin (Kölnin osavaltion ylioikeus, Saksa), joka hylkäsi tämän valituksen 8.11.2018 annetulla tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin korosti, että hakukoneen erityistä toimintatapaa ja sillä internetin toiminnalle olevaa erityistä merkitystä on painotettava huomattavasti, kun kyseinen tuomioistuin toteuttaa tehtäviinsä kuuluvaa kilpailevien oikeuksien ja etujen punnintaa. Kun otetaan huomioon, että hakukoneen ylläpitäjällä ei yleensä ole oikeudellista yhteyttä hakutulosten luettelossa näytettävien sisältöjen tarjoajiin ja että sen on mahdotonta tutkia tosiseikkoja ja arvioida niitä ottaen huomioon myös kyseisten sisällöntarjoajien kanta, sillä on erityisiä toimintavelvollisuuksia vain, jos se saa asianomaisen henkilön konkreettisen osoituksen seurauksena tiedon räikeästä ja ensi näkemältä selvästi havaittavasta oikeuden loukkauksesta. Kyseiset periaatteet ovat sen mukaan päteviä myös siinä tapauksessa, että hakukonetta käytetään yksinomaan kuvahakuun, koska kyseessä olevat merkitykselliset intressit ovat vastaavat.
- 24 Toisen asteen tuomioistuin lisäsi, että sikäli kuin ratkaisevaa on väitetyn tosiseikan paikkansapitävyys, todistustaakka kuuluu sille, joka vaatii hakutulosten poistamista luettelosta. Käsiteltävässä asiassa on kyseisen tuomioistuimen mukaan niin, että koska pääasian valittajat eivät ole osoittaneet heitä koskevien tosiseikkojen olevan virheellisiä, Google ei voi tehdä lopullista arviointia pääasiassa kyseessä olevista artikkeleista eikä sillä näin ollen ole velvollisuutta poistaa niitä hakutulosten luettelosta. Pikkukuvina näytettyjä valokuvia voidaan puolestaan pitää uutiskuvina siltä osin kuin ne liittyvät johonkin kyseisistä artikkeleista.
- 25 Pääasian valittajat tekivät Revision-valituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Bundesgerichtshofiin (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa).
- 26 Kyseinen tuomioistuin huomauttaa, että kyseisen valituksen ratkaisu riippuu unionin oikeuden ja erityisesti yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan sekä direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohdan ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan tulkinnasta.

- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa alustavasti, että sen näkemyksen mukaan vaatimus, jonka mukaan Google on velvoitettava poistamaan hakutulosten luettelosta pääasiassa kyseessä oleviin artikkeleihin johtavat linkit, kuuluu ajallisesti yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan, kun taas vaatimus, jonka mukaan Google on velvoitettava poistamaan kuvahaun tulosten luettelosta pikkukuvat, kuuluu ajallisesti direktiivin 95/46 soveltamisalaan, koska Googlen ylläpitämä hakukone ei enää näyttänyt niitä yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulopäivänä. Mainittu tuomioistuin pyytää viimeksi mainitun vaatimuksen osalta, että unionin tuomioistuin antaa sitä koskevan vastauksen, jossa otetaan huomioon myös kyseinen asetus.
- 28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa tämän jälkeen, että se seikka, että pääasiassa kyseessä olevat artikkelit eivät ole enää saatavilla g-net-sivustolla ja että Google ei enää näytä pikkukuvia, ei ole poistanut pääasian valittajien intressiä jatkaa hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa vaatimustaan, koska g-net-sivusto on tyytynyt esittämään, että kyseiset artikkelit eivät ole ”toistaiseksi” saatavilla eri syistä. Näissä olosuhteissa ei voida sulkea pois sitä, että kyseiset artikkelit palautetaan tulevaisuudessa internetiin ja Googlen hakukone näyttää ne uudelleen hakutulosten luettelossa, kun otetaan huomioon se, että on lisäksi täsmennetty, että viimeksi mainittu yhtiö katsoo yhä, että kyseinen hakutulosten luettelosta poistamista koskeva vaatimus on perusteeton ja se kieltäytyy yhä hyväksymästä kyseistä vaatimusta.
- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa ensiksi pääasiassa kyseessä oleviin artikkeleihin johtavien linkkien hakutulosten luettelosta poistamista koskevan vaatimuksen asiakysymyksen osalta, että pääasian valittajat perustelevat kyseisen vaatimuksen vetoamalla erityisesti kyseisissä artikkeleissa olevien tiettyjen toteamusten virheellisyyteen. Näin ollen herää kysymys, onko heillä velvollisuus todistaa kyseisten toteamusten väitetty virheellisyys tai vähintäänkin esittää kyseisestä virheellisyydestä jotakin näyttöä vai olisiko sitä vastoin Googlen oletettava, että pääasian valittajien väitteet ovat paikkansapitäviä, tai pyrittävä itse selvittämään tosiseikat.
- 30 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan vaatimusta löytää tasavertainen tasapaino yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 ja 16 artiklassa vahvistettujen kilpailevien perusoikeuksien välillä ei noudateta, jos pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa todistustaakka on yksinomaan toisella osapuolella.
- 31 Kyseinen tuomioistuin ehdottaa näin ollen omaksumaan ratkaisun, jonka mukaan asianomainen henkilö on velvollinen pyrkimään saamaan ainakin väliaikaisen ratkaisun hakutulosten luettelossa näytettävän sisällön paikkansapitävyydestä vetoamalla oikeuteensa tuomioistuimessa sisällöntarjoajaa vastaan, siltä osin kuin vähintäänkin väliaikaisen oikeussuojan saaminen on hänelle kohtuullinen vaihtoehto, kun otetaan huomioon käsiteltävän asian olosuhteet. On totta, että jos asianomaisella henkilöllä ei ole yhteyttä sisällöntarjoajaan, hänellä voi olla samanlaisia vaikeuksia kuin hakukoneen ylläpitäjällä saada yhteyttä tähän. Kyseinen henkilö kuitenkin tietää, pitääkö hakutulosten luettelossa oleva sisältö paikkansa vai ei. Se, onko kohtuullista edellyttää, että mainitun henkilön on vedottava oikeuteensa tuomioistuimessa sisällöntarjoajaa vastaan, voi riippua esimerkiksi siitä, voidaanko tämä haastaa Euroopan unionissa ilman erityisiä vaikeuksia.
- 32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tältä kannalta taipuvainen katsomaan, että asianomaista henkilöä voidaan kohtuudella vaatia lähtökohtaisesti hakemaan väliaikaista oikeussuojaa nimettyä sisällöntarjoajaa mutta ei anonyymiä sisällöntarjoajaa tai sellaista

sisällöntarjoajaa, jolle on mahdotonta osoittaa haastehakemusta, vastaan. Sitä vastoin sillä, voidaanko mahdollinen sisällöntarjoajaa velvoittava poistamismääräys saada pantua täytäntöön, ei ole merkitystä hakukoneen ylläpitäjää koskevien oikeuksien kannalta.

- 33 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa vaatimuksesta, jonka mukaan Google on velvoitettava lopettamaan 4.6.2015 päivättyyn artikkeliin sisältyvien pääasian valittajien valokuvien näyttäminen pikkukuvina, että kyseisiin pikkukuviin toki sisältyy linkki, jonka avulla voi päästä vastaavan valokuvan julkaisseen kolmannen osapuolen internetsivulle ja siten tutustua kyseisen julkaisun asiayhteyteen. Kuitenkin on niin, että koska kuvahaun tulosten luettelossa näytetään ainoastaan pikkukuvat eikä toisteta kolmannen osapuolen internetsivulla olevan mainitun julkaisun asiayhteyden tietoja, kyseinen luettelo on itsessään neutraali eikä sen avulla voi saada tietoon alkuperäisen julkaisun asiayhteyttä.
- 34 Näin ollen herää kysymys, onko direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohdan ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan tai yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan yhteydessä tehtävässä punninnassa otettava huomioon ainoastaan pikkukuva sellaisenaan hakutulosten luettelon neutraalissa asiayhteydessä vai myös vastaavan kuvan julkaisemisen alkuperäinen asiayhteys.
- 35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tästä, että pääasiassa, joka koskee suurelle yleisölle tuntemattomia henkilöitä, kyseessä olevat valokuvat eivät itsessään myötävaikuta julkiseen keskusteluun eivätkä ne vastaa edellisessä kohdassa mainituissa säännöksissä tarkoitettuun etusijan saavaan tiedonvälityksen tarpeeseen. G-net-sivustolla 4.6.2015 julkaistun artikkelin yhteydessä ne ovat kuitenkin merkittäväällä tavalla tukeneet kyseisen artikkelin sanomaa, jonka mukaan pääasian valittajat nauttivat edellä 15 kohdassa tarkoitettujen neljännen yhtiön ja konsernin perustajien ja johtajien asemassa korkeaa elintasoja ja omistivat ylellisyystuotteita, kun taas näiden yhtiöiden työntekijät, jälleenmyyjät ja asiakkaat olivat epävarmoja tehtyjen sijoitusten turvallisuudesta. Siinä tapauksessa, että valokuvien alkuperäisen julkaisemisen asiayhteys on otettava huomioon, niiden näyttämistä pikkukuvina hakutulosten luettelossa on pidettävä perusteltuna edellyttäen, että teksti, jonka yhteydessä ne ovat, on itsessään lainmukainen.
- 36 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan alkuperäisen julkaisun asiayhteyden huomioon ottamista puoltaa se seikka, että teknisesti pikkukuvat ovat linkkejä, jotka ohjaavat kolmannen osapuolen verkkosivulle. On myös yleisesti tunnettua, että kuvahakukoneen asiantunteva keskivertokäyttäjä on tietoinen siitä, että hakukoneen hakutulosten luetteloon kokoamat pikkukuvat ovat peräisin kolmansien osapuolten julkaisuista ja että näitä pikkukuvia vastaavat valokuvat esitetään kyseisissä julkaisuissa tietyssä asiayhteydessä.
- 37 On kuitenkin otettava huomioon se, että pikkukuvien näyttämisen yhteydessä ei ilmoiteta kuvien julkaisemisen alkuperäistä asiayhteyttä eikä se ole muulla tavoin näkyvissä muista hakutuloksista poiketen. Käyttäjällä, joka on alusta alkaen kiinnostunut ainoastaan kuvan näyttämisestä, ei lähtökohtaisesti ole syytä selvittää julkaisun alkuperää ja alkuperäistä asiayhteyttä.
- 38 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan näin ollen vaikuttaa johdonmukaiselta, että kun arvioidaan, onko kyseinen hakukoneen ylläpitäjä käsitellyt henkilötietoja lainmukaisesti, direktiivin 95/46 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tai yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua punninnassa otetaan huomioon ainoastaan pikkukuvasta sellaisenaan johtuvat oikeudet ja intressit.

39 Näissä olosuhteissa Bundesgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko rekisteröidyn yksityiselämän kunnioittamista koskevan oikeuden (perusoikeuskirjan 7 artikla) ja henkilötietojen suojan (perusoikeuskirjan 8 artikla) kanssa yhteensopivaa, että tutkittaessa hänen internethakupalvelun ylläpitäjää vastaan esittämänsä pyyntöä, joka koskee hakutulosten poistamista luettelosta, [yleisen tietosuojasetuksen] 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti suoritettavassa perusoikeuskirjan 7, 8, 11 ja 16 artiklassa vahvistettujen vastakkaisten oikeuksien ja etujen punninnassa silloin, kun linkki, jonka poistamista pyydetään, johtaa sisältöön, joka käsittää tosiseikkoja koskevia väitteitä ja niitä koskevia arvoarvostelmia, joiden totuudenmukaisuuden rekisteröity kiistää, ja jonka lainmukaisuus riippuu siinä esitettyjen tosiseikkoja koskevien väitteiden totuudenmukaisuudesta, ratkaiseva merkitys annetaan sille, voiko rekisteröity kohtuudella – esimerkiksi välitoimimenettelyssä – saada oikeussuojaa sisällön tarjoajaa vastaan ja näin saada ainakin väliaikaisesti selvitetyn kysymyksen hakukoneen ylläpitäjän näyttämän sisällön totuudenmukaisuudesta?
- 2) Onko hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön yhteydessä, joka esitetään sellaisen internetin hakupalvelun ylläpitäjää vastaan, joka nimihaun yhteydessä etsii luonnollisten henkilöiden valokuvia, jotka kolmas osapuoli on esittänyt internetissä henkilön nimen yhteydessä, ja joka näyttää löytämänsä valokuvat hakutulosten luettelossa pikkukuvina (thumbnails), [direktiivin 95/46] 12 artiklan b alakohdan ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan tai [yleisen tietosuojasetuksen] 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti suoritettavassa perusoikeuskirjan 7, 8, 11 ja 16 artiklassa vahvistettujen vastakkaisten oikeuksien ja etujen punninnassa pidettävä kolmannen osapuolen suorittamaa alkuperäistä julkaisemista ratkaisevana myös silloin, kun hakukone pikkukuvan esittämisen yhteydessä tosin luo linkin kolmannen osapuolen verkkosivustolle mutta ei nimeä sitä konkreettisesti eikä internethakupalvelu näytä tässä yhteydessä siitä ilmenevää kontekstia?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

Tutkittavaksi ottaminen

- 40 Google kyseenalaistaa ensimmäisen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen sillä perusteella, että siinä esiin nostettu ongelma on luonteeltaan hypoteettinen. Sen mukaan erityisesti ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ehdottama ratkaisu on esitetty abstraktin ja pääasian tosiseikoista irrallaan olevan hahmotelman muodossa. Unionin tuomioistuimella ei sen mukaan myöskään ole käytettävissään tarvittavia tietoja hyödyllisen vastauksen antamiseksi tähän kysymykseen.
- 41 Tästä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin

tuomioistuimella on näin ollen periaatteessa velvollisuus antaa ennakkoratkaisu (tuomio 15.7.2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 42 Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että unionin oikeuden tulkitsemisella, jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 15.7.2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 43 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 22 kohdassa, käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on antanut riittävän täsmällisen ja kattavan kuvan pääasian taustalla olevasta tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen asiayhteydestä ja perustellut riittävästi, miksi kyseisessä asiayhteydessä on tarpeen saada vastaus esitettyyn kysymykseen.
- 44 Tässä yhteydessä on muistutettava, että hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritettu henkilötietojen käsittely eroaa internetsivustojen julkaisijoiden suorittamasta henkilötietojen käsittelystä, jossa henkilötiedot sisällytetään internetsivulle, ja menee sitä pidemmälle (tuomio 13.5.2014, *Google Spain ja Google*, C-131/12, EU:C:2014:317, 35 kohta). Kun rekisteröity ryhtyy toimiin hakukoneen ylläpitäjää vastaan, kyseessä olevat oikeudet, intressit ja rajoitukset eivät näin ollen ole välttämättä samoja kuin sisällöntarjoajaa vastaan nostetun kanteen yhteydessä, joten yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan mukaisen hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön tutkimisessa on tehtävä erityinen punninta.
- 45 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämistä perusteluista ilmenee, että unionin tuomioistuimen vastaus kysymykseen, joka koskee yhtäältä niiden velvollisuuksien ja vastuiden laajuutta, jotka hakukoneen ylläpitäjällä on käsitellessään hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, joka perustuu hakutulosten luettelossa olevaan sisältöön kuuluvien tietojen väitettyyn virheellisyyteen, ja toisaalta rekisteröidyn kyseistä virheellisyyttä koskevaa näyttötaakkaa, on omiaan vaikuttamaan suoraan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen arviointiin pääasiassa, ja näin on riippumatta siitä, voivatko pääasian valittajat saada tehokasta oikeussuojaa sisällöntarjoajaa vastaan väitetyksi virheellisen sisällön internetissä tapahtuvan julkaisun osalta.
- 46 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 22 kohdassa, se, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset, jotka koskevat metodologiaa, jota se pitää soveltuvana pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, on esitetty yleisellä ja abstraktilla tasolla, ei merkitse sitä, että unionin tuomioistuimelle esitetty ennakkoratkaisukysymys olisi hypoteettinen.
- 47 Tästä seuraa, että ensimmäinen kysymys on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 48 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan

11 ja 16 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien välisessä punninnassa, joka on tehtävä tutkittaessa hakukoneen ylläpitäjälle esitettyä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jolla pyritään saamaan poistetuksi hakutulosten luettelosta linkki sisältöön, johon kuuluu pyynnön esittäneen henkilön virheellisinä pitämiä väitteitä, kyseinen hakutulosten luettelosta poistaminen edellyttää sitä, että hakutulosten luettelossa olevan sisällön paikkansapitävyyttä koskeva kysymys on ratkaistu vähintäänkin väliaikaisesti tämän henkilön kyseisen sisällön tarjoajaa vastaan nostaman kanteen yhteydessä silloin, kun on kohtuullinen mahdollisuus saada tällaista oikeussuojaa.

- 49 Aluksi on muistutettava, että yhtäältä hakukoneen toiminnan, joka käsittää sivullisten internetissä julkaisemien tai siihen liittämien tietojen löytämisen, automaattisen indeksoinnin ja tilapäisen tallentamisen sekä lopuksi kyseisten tietojen asettamisen internetin käyttäjien saataville tietyssä etusijajärjestyksessä, on katsottava olevan direktiivin 95/46 2 artiklan b alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 ja 2 alakohdassa tarkoitettua ”henkilötietojen käsittelyä” silloin, kun näihin tietoihin sisältyy henkilötietoja, ja toisaalta kyseisen hakukoneen ylläpitäjää on pidettävä kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa ja kyseisen asetuksen 4 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettuna ”rekisterinpitäjänä” (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 41 kohta ja tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 35 kohta).
- 50 Kuten edellä 44 kohdassa on palautettu mieleen, hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritettu henkilötietojen käsittely eroaa näet internetsivustojen julkaisijoiden suorittamasta henkilötietojen käsittelystä, jossa henkilötiedot sisällytetään internetsivulle, ja menee sitä pidemmälle. Lisäksi kyseisellä toiminnalla on ratkaiseva asema mainittujen tietojen kokonaisvaltaisessa jakelussa, koska kyseiset tiedot ovat tuon toiminnan johdosta jokaisen rekisteröidyn nimellä haun tekevän internetin käyttäjän ja myös sellaisen internetin käyttäjän saatavilla, joka muutoin ei olisi löytänyt sitä internetsivua, jolla nämä samat tiedot on julkaistu. Lisäksi se, miten hakukoneet järjestävät ja kokoavat internetissä julkaistuja tietoja tarkoituksenaan helpottaa niiden käyttäjien mahdollisuutta saada kyseiset tiedot saataville, voi johtaa silloin, kun tietoja haetaan luonnollisen henkilön nimellä, siihen, että kyseiset käyttäjät saavat hakutulosten luettelossa sellaisen jäsennellyn katsauksen kyseistä henkilöä koskevista internetistä löydettävistä tiedoista, jonka avulla he voivat laatia rekisteröidystä kutakuinkin yksityiskohtaisen profiilin (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 36 ja 37 kohta ja tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 36 kohta).
- 51 Koska hakukoneen toiminta voi siis vaikuttaa olennaisesti ja internetsivustojen toimittajien toiminnan lisäksi yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin, hakukoneen ylläpitäjän on kyseisen toiminnan tarkoituksen ja keinot määrittelevänä henkilönä varmistettava vastuidensa, valtuuksiensa ja mahdollisuuksiensa puitteissa se, että toiminta täyttää direktiivin 95/46 ja yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset, jotta direktiivissä ja kyseisessä asetuksessa säädetyt takeet voivat saada täyden vaikutuksensa ja jotta rekisteröityjen tehokas ja kattava suojelu ja erityisesti heidän oikeutensa nauttia yksityiselämän kunnioitusta voidaan todella turvata (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 38 kohta ja tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 37 kohta).

- 52 Unionin tuomioistuin on jo täsmentänyt hakukoneen ylläpitäjän vastuun ja tosiasiallisten velvollisuuksien laajuudesta, että kyseinen ylläpitäjä ei ole vastuussa siitä, että henkilötiedot ovat sivullisen julkaisemalla internetsivulla, vaan se on vastuussa kyseisen sivun lisäämisestä hakutulosten luetteloon ja erityisesti kyseiselle sivulle johtavan linkin lisäämisestä internetin käyttäjille luonnollisen henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon, koska tällainen linkin ilmoittaminen tällaisessa luettelossa on omiaan vaikuttamaan merkittävästi rekisteröidyn perusoikeuksiin, jotka koskevat hänen yksityiselämänsä kunnioittamista ja häntä itseään koskevien henkilötietojen suojaa (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 80 kohta ja tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 46 kohta).
- 53 Kun otetaan huomioon hakukoneen ylläpitäjän vastuut, valtuudet ja mahdollisuudet rekisterinpitäjänä kyseisen hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritetun tietojenkäsittelyn osalta, direktiivissä 95/46 ja yleisessä tietosuojasetuksessa säädettyjä kieltoja ja rajoituksia voidaan näin ollen soveltaa kyseiseen ylläpitäjään vain tämän hakutulosten luetteloon lisäämisen vuoksi ja siis sellaisen tarkastuksen välityksellä, joka on suoritettava toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valvonnassa rekisteröidyn esittämän pyynnön perusteella (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 47 kohta).
- 54 Tällaisen pyynnön osalta yleisen tietosuojasetukseen sisältyy sen 17 artiklassa säännös, jossa säännellään nimenomaisesti ”oikeutta tietojen poistamiseen”, jota kutsutaan myös ”oikeudeksi tulla unohdetuksi”. Vaikka mainitun artiklan 1 kohdassa säädetäänkin, että rekisteröidyllä on siinä luetelluilla perusteilla lähtökohtaisesti oikeus saada rekisterinpitäjä poistamaan häntä koskevat henkilötiedot, sen 3 kohdassa täsmennetään, että kyseiseen oikeuteen ei voida vedota silloin, jos kyseessä oleva käsittely on tarpeen jollakin siinä luetellulla perusteella, joihin kuuluu muun muassa viimeksi mainitun kohdan a alakohdassa oleva tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttäminen.
- 55 Hakukoneen ylläpitäjän on siis silloin, kun sille on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, tarkastettava, onko kysymyksessä olevalle internetsivulle johtavan linkin sisällyttäminen rekisteröidyn nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään luetteloon tarpeen sitä perusoikeuskirjan 11 artiklassa suojattua tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseen, joka on internetin käyttäjillä, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulalla (ks. analogisesti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 66 kohta).
- 56 Sillä, että yleisen tietosuojasetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetään nimenomaisesti, ettei rekisteröidyllä ole oikeutta poistamiseen silloin, kun käsittely on tarpeen muun muassa perusoikeuskirjan 11 artiklassa taatun tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseen, ilmaistaan se, että oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen oikeus vaan sitä on – kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa korostetaan – tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 57 Tässä yhteydessä on huomautettava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tunnustettujen kaltaisten oikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa, jos näistä rajoituksista säädetään lailla, jos niissä kunnioitetaan kyseisten oikeuksien ja vapauksien olennaista sisältöä ja jos ne suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia (tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Tietosuoja-asetuksessa ja etenkin sen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa vahvistetaan siten nimenomaisesti yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettujen yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskevien perusoikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa taatun tiedonvälityksen vapautta koskevan perusoikeuden punnintaa koskeva vaatimus (tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 59 kohta).
- 59 On lisättävä, että perusoikeuskirjan 7 artiklaan, joka koskee oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, sisältyvät oikeudet vastaavat Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 8 artiklan 1 kappaleeseen sisältyviä oikeuksia ja että henkilötietojen suojalla on perustavanlaatuisen tärkeä tehtävä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa vahvistetun yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskevan oikeuden käyttämisessä (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 27.6.2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy ja Satamedia Oy v. Suomi, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, 137 kohta). Perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan mukaan mainitulle 7 artiklalle on siis annettava sama merkitys ja ulottuvuus kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 1 kappaleelle, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut. Sama koskee perusoikeuskirjan 11 artiklaa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklaa (ks. vastaavasti tuomio 14.2.2019, Buivids, C-345/17, EU:C:2019:122, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 60 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että tietojen julkaisemisen osalta yksityisyyden suojaa ja sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevien oikeuksien yhteensovittamiseksi on otettava huomioon joukko merkityksellisiä kriteerejä, kuten yleisen intressin mukaisen keskustelun edistäminen, asianomaisen henkilön tunnettuus, uutisoinnin kohde, asianomaisen henkilön aikaisempi käyttäytyminen, julkaistavan aineiston sisältö, muoto ja julkaisemisen seuraukset, tietojen hankkimisen tapa ja olosuhteet sekä tietojen todenperäisyys (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 27.6.2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy ja Satamedia Oy v. Suomi, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, 165 kohta).
- 61 Sitä, millä edellytyksin hakukoneen ylläpitäjä on velvollinen hyväksymään hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön ja siis poistamaan rekisteröidyn nimellä suoritettua haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta linkin internetsivulle, jolla on henkilötietoja, sillä perusteella, että hakutulosten luetteloon merkitty sisältö sisältää mainitun henkilön virheellisinä pitämiä väitteitä, on tutkittava juuri näiden seikkojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 60 kohta).
- 62 Tästä on todettava aluksi, että perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklalla suojatut rekisteröidyn oikeudet syrjäyttävät pääsääntöisesti internetin käyttäjien, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan pääsyn kyseessä oleviin tietoihin, perustellun intressin, mutta tämä tasapaino voi kuitenkin

riippua kunkin tapauksen merkityksellisistä olosuhteista, erityisesti kyseisten tietojen luonteesta ja niiden arkaluonteisuudesta rekisteröidyn yksityiselämän kannalta sekä yleisöllä olevasta intressistä saada kyseiset tiedot käyttöönsä, ja jälkimmäinen intressi voi olla erilainen muun muassa kyseisellä henkilöllä julkisuudessa olevan aseman perusteella (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 81 kohta ja tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 66 kohta).

- 63 Erityisesti silloin, kun rekisteröidyllä on näkyvä asema julkisessa elämässä, häneltä voidaan edellyttää suurempaa sietokykyä, koska hän on väistämättä ja tietoisesti julkisen tarkkailun kohteena (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 6.10.2022, Khural ja Zeynalov v. Azerbaidžan, CE:ECHR:2022:1006JUD005506911, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 64 Hakutulosten luettelossa olevan sisällön paikkansapitävyys on myös keskeinen tekijä arvioitaessa yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisia soveltamisedellytyksiä sen määrittämiseksi, voidaanko internetin käyttäjien tiedonsaantioikeus ja sisällöntarjoajan sananvapaus asettaa etusijalle hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön esittäjän oikeuksiin nähden.
- 65 Tästä on todettava – kuten julkisasiamies on pääasiallisesti todennut ratkaisuehdotuksensa 30 kohdassa –, että sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus voidaan asettaa etusijalle yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin oikeuksiin nähden tietyissä olosuhteissa erityisesti silloin, kun rekisteröidyllä on näkyvä asema julkisessa elämässä, mutta kyseinen suhde kääntyy joka tapauksessa päinvastaiseksi, jos hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön kohteena olevien tietojen vähintäänkin sellainen osa, joka ei ole vähäinen suhteessa kokonaissisältöön, osoittautuu virheelliseksi. Tällaisessa tilanteessa ei nimittäin voida ottaa huomioon tiedonanto-oikeutta ja tiedonsaantioikeutta, koska niihin ei voi kuulua oikeutta levittää tällaisia tietoja ja saada niihin pääsyä.
- 66 On lisättävä, että sillä, ovatko hakutulosten luettelossa olevaan sisältöön kuuluvat toteamukset paikkansapitäviä, on merkitystä yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisen kannalta, mutta on tehtävä ero tosiseikkoja koskevien toteamusten ja arvoarvostelmien välillä. On nimittäin niin, että tosiseikkojen paikkansapitävyys voidaan todistaa, mutta arvoarvostelmien paikkansapitävyyttä ei voida osoittaa (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 23.4.2015, Morice v. Ranska, CE:ECHR:2015:0423JUD002936910, 126 kohta).
- 67 Seuraavaksi on ratkaistava yhtäältä, onko hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön tehneen henkilön esitettävä näyttöä hakutulosten luettelossa näytettävään sisältöön kuuluvien tietojen virheellisyyttä koskevan väitteensä tueksi, ja jos on, niin missä määrin, ja toisaalta, onko hakukoneen ylläpitäjän pyrittävä itse selvittämään tosiseikkoja voidakseen todeta, pitävätkö kyseiseen sisältöön kuuluvat väitetyt virheelliset tiedot paikkansa.
- 68 Ensinnäkin on todettava näytetyn sisällön virheellisyyden perusteella hakutulosten luettelosta poistamista pyytäneen henkilön velvollisuuksista, että kyseisen henkilön on osoitettava mainittuun sisältöön kuuluvien tietojen tai näiden tietojen vähintäänkin sellaisen osan, joka ei ole vähäinen suhteessa kyseiseen kokonaissisältöön, ilmeinen virheellisyys. Kuitenkin sen välttämiseksi, että kyseiselle henkilölle aiheutetaan kohtuuton taakka, joka voi haitata hakutulosten luettelosta poistamista koskevan oikeuden tehokasta vaikutusta, hänen on

esitettävä ainoastaan sellainen näyttö, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia tapauksen olosuhteet huomioon ottaen tämän ilmeisen virheellisuuden toteamiseksi. Tältä osin kyseistä henkilöä ei voida lähtökohtaisesti vaatia esittämään oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa hakukoneen ylläpitäjälle tehdyn hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyyntönsä tueksi kyseessä olevaa internetsivuston julkaisijaa vastaan saatua tuomioistuimen ratkaisua, ei edes välitoimipäätöstä. Tällaisen velvoitteen asettamisesta kyseiselle henkilölle nimittäin aiheutuisi hänelle kohtuuton taakka.

- 69 Toiseksi hakukoneen ylläpitäjän velvollisuuksista ja vastuista on todettava, että on totta, että kyseisen ylläpitäjän on sen tarkistamiseksi, voidaanko sisältö pysyttää sen hakukoneella suoritettujen hakujen tulosten luettelossa hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön jälkeen, käytettävä perusteena kaikkia asiaan liittyviä oikeuksia ja intressejä sekä kaikkia tapaukseen liittyviä olosuhteita.
- 70 Saman ylläpitäjän ei kuitenkaan ole yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädettyjen soveltamisedellytysten tarkastelun yhteydessä etsittävä aktiivisesti tosiseikkoja, joille ei löydy tukea hakutulosten luettelosta poistamista koskevasta pyynnöstä, selvittääkseen sen, onko kyseinen pyyntö perusteltu.
- 71 Näin ollen kyseistä hakukoneen ylläpitäjää ei voida velvoittaa tällaisen pyynnön käsittelyn yhteydessä selvittämään tosiseikkoja ja järjestämään tätä varten sisällöntarjoajan kanssa kontradiktorista näkemystenvaihtoa, jolla pyritään saamaan hakutulosten luettelossa olevan sisällön paikkansapitävyyttä koskevat puuttuvat tiedot. Koska tällainen velvollisuus nimittäin edellyttäisi, että hakukoneen ylläpitäjä itse myötävaikuttaisi hakutulosten luettelossa olevan sisällön paikkansapitävyyden tai virheellisuuden toteamiseen, sillä asetettaisiin kyseiselle ylläpitäjälle taakka, joka ylittää sen, mitä siltä voidaan kohtuudella odottaa sen edellä 53 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettujen vastuiden, valtuuksien ja mahdollisuuksien osalta. Mainittuun velvollisuuteen sisältyisi siis vakava vaara siitä, että sisältöjä, jotka vastaavat ensisijaiseen ja oikeutettuun yleisön tiedonvälityksen tarpeeseen, poistettaisiin hakutulosten luetteloista ja näin ollen niitä olisi tämän jälkeen vaikea löytää internetistä. Tältä osin olisi todellinen vaara siitä, että sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden käyttämiseen vaikutettaisiin heikentävästi, jos hakukoneen ylläpitäjä ryhtyisi tällaiseen hakutulosten luettelosta poistamiseen lähes järjestelmällisesti välttääkseen taakan, joka aiheutuisi merkityksellisten tosiseikkojen selvittämisestä sen toteamiseksi, pitääkö hakutulosten luettelossa oleva sisältö paikkansa.
- 72 Näin ollen siinä tapauksessa, että hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön esittänyt henkilö esittää asianmukaisen ja riittävän näytön, jolla voidaan perustella hänen pyyntönsä ja josta käy ilmi hakutulosten luettelossa olevien tietojen tai vähintäänkin sellaisen tietojen osan, joka ei ole vähäinen suhteessa kokonaissisältöön, ilmeinen virheellisyys, hakukoneen ylläpitäjän on hyväksyttävä tämä hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö. Sama koskee tilannetta, jossa rekisteröity esittää internetsivuston julkaisijaa koskevan tuomioistuinratkaisun, joka perustuu toteamukseen siitä, että hakutulosten luettelossa olevaan sisältöön kuuluvat tiedot, jotka eivät ei ole vähäisiä suhteessa kokonaissisältöön, ovat ainakin ensi näkemältä virheellisiä.
- 73 Sitä vastoin tilanteessa, jossa tällaisten hakutulosten luettelossa olevaan sisältöön kuuluvien tietojen virheellisyys ei ole ilmiselvää rekisteröidyn toimittaman näytön perusteella, hakukoneen ylläpitäjällä ei ole velvollisuutta hyväksyä tällaista hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä ilman tällaista tuomioistuinratkaisua. Kun kyseiset tiedot ovat omiaan

myötävaikuttamaan yleisen edun mukaiseen keskusteluun, sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevaa oikeutta on painotettava erityisesti ottaen huomioon kaikki kyseiseen tapaukseen liittyvät seikat.

- 74 On lisättävä – kuten edellä 65 kohdassa on todettu –, että olisi myös epäsuhtaista poistaa hakutulosten luettelosta artikkeleita – sillä seurauksella, että pääsy niihin kokonaisuudessaan internetissä vaikeutuisi – tilanteessa, jossa ainoastaan tietyt tiedot, jotka ovat merkitykseltään vähäisiä suhteessa kyseisten artikkelien kokonaissisältöön, osoittautuvat virheellisiksi.
- 75 Lopuksi on täsmennettävä, että jos hakukoneen ylläpitäjä ei ryhdy hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön johdosta toimenpiteisiin, rekisteröidyn on voitava siirtää asia valvontaviranomaiselle tai lainkäyttöviranomaiselle, jotta tämä suorittaisi välttämättömät tarkastukset ja velvoittaisi kyseisen ylläpitäjän toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 77 kohta). Kilpailevien intressien punninta kuuluu nimittäin erityisesti lainkäyttöviranomaisille, koska ne voivat parhaiten toteuttaa monitahoisen ja perusteellisen vertailun, jossa otetaan huomioon kaikki unionin tuomioistuimen sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen merkityksellisessä oikeuskäytännössä vahvistetut edellytykset ja seikat.
- 76 Jos hakutulosten luettelossa olevaan sisältöön kuuluvien tietojen väitettyä virheellisyyttä koskeva hallinnollinen menettely tai tuomioistuinmenettely on aloitettu ja kyseinen menettely on saatettu kyseisen hakukoneen ylläpitäjän tietoon, tämän ylläpitäjän on kuitenkin erityisesti, jotta internetin käyttäjille tarjotaan jatkuvasti asianmukaisia ja ajan tasalla olevia tietoja, lisättävä hakutulosten luetteloon huomautus tällaisesta menettelystä.
- 77 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien välisessä punninnassa, joka on tehtävä tutkittaessa hakukoneen ylläpitäjälle esitettyä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jolla pyritään saamaan poistetuksi hakutulosten luettelosta linkki sisältöön, johon kuuluu pyynnön esittäneen henkilön virheellisinä pitämiä väitteitä, kyseinen hakutulosten luettelosta poistaminen ei edellytä sitä, että hakutulosten luettelossa olevan sisällön paikkansapitävyyttä koskeva kysymys on ratkaistu vähintäänkin väliaikaisesti tämän henkilön kyseisen sisällön tarjoajaa vastaan nostaman kanteen yhteydessä.

Toinen kysymys

Ajallisesti sovellettava oikeus

- 78 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää toisella kysymyksellään tulkitsemaan direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohtaa ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa. Se täsmentää tältä osin, että pyyntö, joka koskee sitä, että Google poistaa pysyvästi hakutulosten luettelosta linkit pääasiassa kyseessä oleviin artikkeleihin, kuuluu yleisen tietosuoja-asetuksen ajalliseen soveltamisalaan, mutta pyyntö, joka koskee sitä, että Google lakkaa näyttämästä pikkukuvina pääasian valittajia esittäviä valokuvia, jotka sisältyvät 4.6.2015 päivättyyn artikkeliin, kuuluu direktiivin 95/46

soveltamisalaan ottaen huomioon sen, että Googlen ylläpitämä hakukone ei ole enää näyttänyt kyseisiä valokuvia – toisin kuin mainittuja linkkejä – yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulopäivänä.

- 79 Tältä osin ei ole tarpeen erottaa toisistaan niitä direktiivin 95/46 ja yleisen tietosuoja-asetuksen säännöksiä, joihin viitataan toisessa ennakkoratkaisukysymyksessä, koska kaikkien näiden säännösten ulottuvuuden on katsottava olevan samankaltainen sen tulkinnan kannalta, jonka unionin tuomioistuin antaa nyt käsiteltävässä asiassa (ks. analogisesti tuomio 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 80 Kuitenkin on niin, että jotta toiseen kysymykseen voidaan antaa hyödyllinen vastaus, sitä on tarkasteltava sekä direktiivin 95/46 että yleisen tietosuoja-asetuksen näkökulmasta.

Tutkittavaksi ottaminen

- 81 Google kyseenalaistaa myös toisen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen sillä perusteella, että siinä esiin nostettu ongelma on luonteeltaan hypoteettinen. Sen mukaan ensinnäkään pääasian oikeudenkäynnin kohteena ei nimittäin ole pääasian valittajien nimellä suoritettujen kuvahaun tulosten hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö vaan pyyntö, joka koskee yleistä pikkukuvien, jotka vastaavat yhden kolmesta pääasiassa kyseessä olevan artikkelin kuvituksena olevia valokuvia, näyttämiskieltoa. Lisäksi pikkukuvat eivät ole enää olleet saatavalla g-net-sivustolla syyskuusta 2017 lähtien ja artikkelit 28.6.2018 lähtien. Lopuksi Google on ottanut vuonna 2018 käyttöön kuvahakukoneensa uuden version, jossa tulossivulla näytetään kunkin pikkukuvan alla hakutulosten luettelossa tosiasiallisesti olevan internetsivun lyhennetty otsikko sekä internetosoite tai sen osa täydentävän linkin muodossa.
- 82 Edellä 41 ja 42 kohdassa mieleen palautettujen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettujen periaatteiden mukaisesti on todettava aluksi, että unionin tuomioistuimen käytettävissä olevan asiakirja-aineiston perusteella käsiteltävässä asiassa ei ole ilmeistä, että direktiivin 95/46 ja yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten sellaisella tulkinnalla, jota ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt valokuvien näyttämisen lopettamista koskevan pyynnön perusteltavuuden arvioinnin yhteydessä, ei olisi yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen.
- 83 Erityisesti on todettava siitä, että pääasiassa kyseessä olevia valokuvia ja artikkeleita ei ole enää nähtävissä g-net-sivustolla, että – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on huomauttanut – näiden sisältöjen poistaminen vaikuttaa ainoastaan tilapäiseltä, kuten käy ilmi g-net-sivustolla olevasta maininnasta, jonka mukaan kyseisiin artikkeleihin on mahdotonta saada pääsyä ”toistaiseksi”. Näissä olosuhteissa ei voida sulkea pois sitä, että kyseiset artikkelit palautetaan tulevaisuudessa internetiin ja ne näytetään uudelleen Googlen ylläpitämän hakukoneen hakutulosten luettelossa, ja näin on erityisesti siksi, että Google arvioi yhä, että pääasiassa kyseessä oleva hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö on perusteeton, ja se kieltäytyy yhä hyväksymästä sitä.
- 84 Intressiä unionin tuomioistuimen antamaan vastaukseen direktiivin 95/46 ja yleisen tietosuoja-asetuksen merkityksellisten säännösten tulkinnasta pääasiassa kyseessä olevien valokuvien pikkukuvina näyttämisen lopettamista koskevan pyynnön yhteydessä ei kuitenkaan voida saattaa kyseenalaiseksi sillä Googlen esittämällä perusteella, että pääasian valittajat eivät ole rajanneet pyyntöään heidän nimellään tehtyihin hakuihin, eikä sillä, että Google on ottanut

käyttöön kuvahakukoneensa uuden version, jonka ansiosta tulossivulla näytetään kunkin pikkukuvan alla hakutulosten luettelossa tosiasiallisesti olevan internetsivun lyhennetty otsikko sekä internetosoite tai sen osa täydentävän linkin muodossa.

- 85 Ensinnäkin, vaikka nimittäin oletettaisiin, että pääasian valittajien pyyntö lopettaa heitä esittävien valokuvien näyttämisen pikkukuvina ei koske ainoastaan heidän nimellään suoritettuja hakuja, on kuitenkin niin, että tämä pyyntö kattaa tällaisista hauista aiheutuvan pikkukuvina näyttämisen. Näin ollen ei voida katsoa, että kyseisessä toisessa kysymyksessä pyydetyllä tulkinnalla ei selvästikään ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen.
- 86 Toiseksi on todettava täydentävän linkin, joka osoittaa kuvat alun perin julkaisseen internetsivun, käyttöönottamisesta kuvahaussa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on vahvistaa ne tosiseikat, joiden perusteella pääasia on ratkaistava, ja päättää, missä määrin kyseisen hakukoneen myöhempi kehitys on tältä osin merkityksellinen.
- 87 Tästä seuraa, että toinen kysymys on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 88 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelelee toisella kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohtaa ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 ja 16 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien välisessä punninnassa, joka on tehtävä tutkittaessa hakukoneen ylläpitäjälle esitettyä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jolla pyritään saamaan poistetuksi luonnollisen henkilön nimellä tehdyn kuvahaun tuloksista pikkukuvina näytettävät kyseistä henkilöä esittävät valokuvat, on otettava huomioon ratkaisevana tekijänä kyseisten kuvien internetissä julkaisemisen alkuperäinen asiayhteys.
- 89 Esitetty kysymys liittyy pyyntöön, jolla pyritään saamaan poistetuksi pääasian valittajien nimillä tehdyn kuvahaun tuloksista pikkukuvina näytettävät valokuvat, jotka kuvittavat g-net-sivustolla 4.6.2015 julkaistua artikkelia. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii tältä osin selvittämään erityisesti sen, onko tämän pyynnön perusteltavuutta arvioitaessa otettava huomioon ainoastaan pikkukuvilla sellaisenaan hakutulosten luettelon neutraalissa asiayhteydessä oleva informaatioarvo vai onko otettava huomioon myös valokuvien julkaisemisen alkuperäinen asiayhteys, joka ei käy ilmi pelkästä pikkukuvien näyttämisestä hakutulosten luettelossa.
- 90 Aluksi on todettava – kuten julkisasiamies on katsonut ratkaisuehdotuksensa 53 kohdassa –, että henkilön nimellä hakukoneen avulla internetissä tehtyihin kuvahakuihin sovelletaan samoja periaatteita kuin internetsivuja ja niihin sisältyviä tietoja koskeviin hakuihin. Edellä 49–61 kohdassa mieleen palautettu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö koskee näin ollen myös hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön, jolla pyritään saamaan poistetuksi kuvahaun tuloksista pikkukuvina näytettävät valokuvat, käsittelyä.

- 91 Tästä on todettava aluksi, että luonnollisten henkilöiden valokuvien näyttäminen pikkukuvina kuvahaun tuloksissa on henkilötietojen käsittelyä, jonka yhteydessä kyseisen hakukoneen ylläpitäjän on direktiivin 95/46 2 artiklan d alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettuna rekisterinpitäjänä vastattava vastuidensa, valtuuksiensa ja mahdollisuuksiensa puitteissa siitä, että näissä säännöksissä olevia vaatimuksia noudatetaan.
- 92 Seuraavaksi on täsmennettävä, että esitetty kysymys koskee tiettyjen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisten hakukoneiden tarjoamaa erityistä kuvien hakumenetelmää, jonka avulla internetin käyttäjä voi etsiä kaikenlaisia graafisen sisällön muodossa esitettyjä tietoja (valokuvat, maalausten kuvat, piirustukset, kaaviot, taulukot jne.). Tällaisessa haussa hakukone laatii hakutulosten luettelon, joka koostuu pikkukuvista, jotka ohjaavat linkin välityksellä internetsivuille, joilla esiintyvät sekä käytetyt hakusanat että tässä luettelossa esitetyt graafiset sisällöt.
- 93 Oikeuskäytännössä on katsottu tältä osin, että koska sillä, että henkilön nimellä suoritettun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon sisällytetään internetsivu ja siihen sisältyvät kyseistä henkilöä koskevat tiedot, helpotetaan tuntuvasti kaikkien rekisteröidystä hakuja tekevien internetin käyttäjien mahdollisuutta saada kyseiset tiedot saataville ja sillä voi olla ratkaiseva asema mainittujen tietojen levittämisessä, se voi merkitä suurempaa puuttumista rekisteröidyllä olevaan yksityiselämän kunnioittamista koskevaan perusoikeuteen kuin se, että julkaisija julkaisee kyseisen internetsivun (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 87 kohta).
- 94 Asia on näin varsinkin silloin, kun rekisteröityä esittävät valokuvat näytetään pikkukuvina nimellä tehdyn haun seurauksena, koska kyseinen näyttäminen voi merkitä erityisen huomattavaa puuttumista kyseisen henkilön perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettuun yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa koskevaan oikeuteen.
- 95 Henkilöä esittävä kuva on nimittäin yksi keskeinen persoonallisuuden tunnusmerkki, sillä se ilmentää henkilön ainutlaatuisuutta ja mahdollistaa henkilön erottamisen muiden ihmisten joukosta. Henkilön oikeus kuvansa suojaamiseen on siis yksi hänen yksilöllisyytensä toteuttamisen olennaisista ehdoista, ja se edellyttää ensisijaisesti sitä, että henkilöllä on määräysvalta kuvaansa, mihin sisältyy erityisesti mahdollisuus sen levittämisen kieltämiseen. Tästä seuraa, että vaikka valokuvien julkaiseminen epäilemättä kuuluu sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden piiriin, yksityisyydensuojan turvaaminen on tässä asiayhteydessä erityisen merkityksellistä, koska valokuvat voivat välittää erityisen henkilökohtaisia ja jopa intiimejä tietoja henkilöstä tai hänen perheestään (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 7.2.2012, Von Hannover v. Saksa, CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 95, 96 ja 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 96 Hakukoneen ylläpitäjän on siis silloin, kun sille on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, jolla pyritään saamaan poistetuksi luonnollisen henkilön nimellä tehdyn kuvahaun tulosten luettelosta pikkukuvina näytettävät kyseistä henkilöä esittävät valokuvat, tarkistettava, onko kyseisten valokuvien näyttäminen tarpeen sitä perusoikeuskirjan 11 artiklassa suojattua tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseen, joka on internetin käyttäjillä, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan pääsyn näihin valokuviin tällaisen haun avulla (ks. analogisesti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 66 kohta).

- 97 Tältä osin myötävaikuttaminen yleisen edun mukaiseen keskusteluun on olennainen tekijä, joka on otettava huomioon kilpailevien perusoikeuksien punninnassa arvioitaessa, onko annettava etusija rekisteröidyn yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeville oikeuksille vai sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskeville oikeuksille.
- 98 Siltä osin kuin hakukone näyttää rekisteröityä esittäviä valokuvia erillään siitä asiayhteydestä, jossa ne on julkaistu hakutulosten luettelossa olevalla internetsivulla – useimmiten kyseisen sivun sisältämien tekstielementtien kuvittamistarkoituksessa –, on määritettävä, onko kyseinen asiayhteys kuitenkin otettava huomioon tehtävässä kilpailevien oikeuksien ja intressien punninnassa.
- 99 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 54 kohdassa, tässä yhteydessä se, onko kyseisessä arvioinnissa otettava huomioon myös valokuvan, jonka pikkukuvana näyttämisen lopettamista on pyydetty, sisältävän internetsivun sisältö, riippuu kyseessä olevan käsittelyn kohteesta ja luonteesta.
- 100 Ensinnäkin on todettava kyseessä olevan käsittelyn kohteesta, että valokuvien julkaisemisella voi sanattoman viestinnän välineenä olla vahvempi vaikutus internetin käyttäjiin kuin tekstijulkaisuilla. Valokuvat itsessään ovat nimittäin tärkeä internetin käyttäjien huomion kiinnittämisen menetelmä, ja ne voivat herättää kiinnostusta tutustua artikkeleihin, joiden kuvituksena ne ovat. Erityisesti siitä syystä, että valokuvia voidaan usein tulkita monilla tavoilla, niiden pikkukuvana näyttämisestä hakutulosten luettelossa voi edellä 95 kohdassa korostetulla tavalla seurata huomattavan vakava puuttuminen rekisteröidyn kuvansa suojaamista koskevaan oikeuteen, mikä on otettava huomioon kilpailevien oikeuksien ja intressien punninnassa.
- 101 Näin ollen on tehtävä erilainen kilpailevien oikeuksien ja intressien punninta riippuen siitä, onko kyse yhtäältä internetsivun julkaisijan artikkelien yhteydessä julkaisemista valokuvista, jotka alkuperäisessä asiayhteydessään kuvittavat kyseisten artikkelien sisältämiä tietoja ja niissä ilmaistuja mielipiteitä, ja toisaalta valokuvista, jotka hakukoneen ylläpitäjä näyttää pikkukuvina hakutulosten luettelossa erillään siitä asiayhteydestä, jossa ne on julkaistu alkuperäisellä internetsivulla.
- 102 Tältä osin on muistutettava, että sen lisäksi, ettei peruste, joka oikeuttaa julkaisemaan henkilötiedon internetsivustolla, ole välttämättä sama kuin se peruste, jota sovelletaan hakukoneiden toimintaan, on myös niin, että vaikka peruste olisi sama, kyseessä olevien oikeuksien ja intressien punninnan, joka on suoritettava, tulos voi olla erilainen sen mukaan, onko kyse hakukoneen ylläpitäjän suorittamasta käsittelystä vai internetsivun julkaisijan suorittamasta käsittelystä, koska yhtäältä kyseiset käsittelyt perustelevat oikeutetut intressit voivat olla erilaisia ja toisaalta seuraukset, jotka mainituista käsittelyistä aiheutuvat rekisteröidylle ja erityisesti hänen yksityiselämälleen, eivät välttämättä ole samat (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 86 kohta).
- 103 Toiseksi on todettava hakukoneen ylläpitäjän suorittaman käsittelyn luonteesta – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa –, että kun hakukoneen ylläpitäjä noutaa internetissä julkaistuja luonnollisia henkilöitä esittäviä valokuvia ja näyttää ne erikseen pikkukuvina kuvahaun tulosten luettelossa, se tarjoaa palvelun, jossa henkilötietoja käsitellään itsenäisesti ja erillisenä internetsivun, jolta valokuvat on otettu, julkaisijan suorittamasta käsittelystä sekä kyseisen sivun hakemistoon lisäämiseen liittyvästä käsittelystä, josta kyseinen hakukoneen ylläpitäjä on myös vastuussa.

- 104 Näin ollen on arvioitava itsenäisesti hakukoneen ylläpitäjän toimintaa, joka koostuu kuvahaun tulosten näyttämisestä pikkukuvina, kun otetaan huomioon, että tällaisesta toiminnasta aiheutuva perusoikeuksien lisäloukkaus voi olla erityisen voimakas, mikä johtuu nimihaun yhteydessä tapahtuvasta rekisteröityä koskevien internetissä olevien tietojen kokoamisesta. Tässä itsenäisessä arvioinnissa on otettava huomioon se, että valokuvien näyttäminen pikkukuvina internetissä on sellaisenaan internetin käyttäjän tavoittelema tulos riippumatta hänen mahdollisesta myöhemmästä päätöksestään vierailla alkuperäisellä internetsivulla.
- 105 On lisättävä, että tällainen erityinen punninta, jossa otetaan huomioon hakukoneen ylläpitäjän suorittaman käsittelyn itsenäinen luonne, ei vaikuta tekstielementtien, joita voi olla välittömästi hakutulosten luettelossa olevan valokuvan yhteydessä, mahdolliseen merkitykseen, koska tällaiset elementit ovat omiaan selkeyttämään tällä valokuvalla yleisölle olevaa informaatioarvoa ja näin ollen vaikuttamaan käsillä olevien oikeuksien ja intressien punnintaan.
- 106 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvistä toteamuksista käy ilmi, että pääasian valittajia esittävät valokuvat myötävaikuttavat 4.6.2015 päivätyn artikkelin, johon ne liittyvät, asiayhteydessä siinä ilmaistujen tietojen ja mielipiteiden välittymiseen, mutta näillä samoilla valokuvilla on kyseisen asiayhteyden ulkopuolella ainoastaan vähäinen informaatioarvo, kun ne näkyvät pelkinä pikkukuvina hakutulosten luettelossa hakukoneella tehdyn haun seurauksena. Tästä seuraa, että jos tämän artikkelin hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö olisi hylättävä sillä perusteella, että sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus on asetettava etusijalle pääasian valittajien yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin oikeuksiin nähden, tällä ei ole vaikutusta ratkaisuun, joka on annettava hakutulosten luettelossa pikkukuvina näytettävien kyseisten valokuvien poistamista koskevaan pyyntöön.
- 107 Sitä vastoin on niin, että jos 4.6.2015 päivättyä artikkelia koskeva hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö olisi hyväksyttävä, siihen sisältyvien valokuvien pikkukuvina näyttäminen on lopetettava. Jos kyseistä näyttämistä jatkettaisiin, artikkelin hakutulosten luettelosta poistamisen tehokas vaikutus vaarantuisi, koska internetin käyttäjillä olisi edelleen pääsy koko kyseiseen artikkeliin pikkukuvien sisältämien sellaisten linkkien välityksellä, jotka johtavat internetsivustolle, jolla on julkaistu kuvat sisältävä artikkeli.
- 108 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohtaa ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien välisessä punninnassa, joka on tehtävä tutkittaessa hakukoneen ylläpitäjälle esitettyä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jolla pyritään saamaan poistetuksi luonnollisen henkilön nimellä tehdyn kuvahaun tulosten luettelosta pikkukuvina näytettävät kyseistä henkilöä esittävät valokuvat, on otettava huomioon kyseisten valokuvien informaatioarvo siitä riippumatta, mikä on niiden julkaisemisen asiayhteys internetsivulla, jolta ne on poimittu, mutta ottaen huomioon tekstielementit, joita on välittömästi hakutulosten luettelossa olevien valokuvien yhteydessä ja jotka ovat omiaan selkeyttämään niiden informaatioarvoa.

Oikeudenkäyntikulut

- 109 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa**

on tulkittava siten, että

yhtäältä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien välisessä punninnassa, joka on tehtävä tutkittaessa hakukoneen ylläpitäjälle esitettyä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jolla pyritään saamaan poistetuksi hakutulosten luettelosta linkki sisältöön, johon kuuluu pyynnön esittäneen henkilön virheellisinä pitämiä väitteitä, kyseinen hakutulosten luettelosta poistaminen ei edellytä sitä, että hakutulosten luettelossa olevan sisällön paikkansapitävyyttä koskeva kysymys on ratkaistu vähintäänkin väliaikaisesti tämän henkilön kyseisen sisällön tarjoajaa vastaan nostaman kanteen yhteydessä.

- 2) Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY 12 artiklan b alakohtaa ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa ja asetuksen 2016/679 17 artiklan 3 kohdan a alakohtaa**

on tulkittava siten, että

yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien välisessä punninnassa, joka on tehtävä tutkittaessa hakukoneen ylläpitäjälle esitettyä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jolla pyritään saamaan poistetuksi luonnollisen henkilön nimellä tehdyn kuvahaun tulosten luettelosta pikkukuvina näytettävät kyseistä henkilöä esittävät valokuvat, on otettava huomioon kyseisten valokuvien informaatioarvo siitä riippumatta, mikä on niiden julkaisemisen asiayhteys internetsivulla, jolta ne on poimittu, mutta ottaen huomioon tekstielementit, joita on välittömästi hakutulosten luettelossa olevien valokuvien yhteydessä ja jotka ovat omiaan selkeyttämään niiden informaatioarvoa.

Allekirjoitukset